

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 128/2020
31.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца „Raiffeisen banka“ А.Д. из Београда, против тужених АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Митић, адвокат из ..., ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Гордан Пантић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о сукобу месне надлежности између Трећег основног суда у Београду и Основног суда у Нишу, на седници одржаној 31.03.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у овом предмету, месно је надлежан Основни суд у Нишу.

Образложење

Основни суд у Нишу, решењем П 419/19 од 05.04.2019. године, огласио се месно ненадлежним за поступање у овом предмету и одлучио да списе предмета уступи Трећем основном суду у Београду, као месно надлежном суду. У образложењу је указао, да је поводом приговора извршног дужника, Основни суд у Нишу решењем Ипв (Ив) 220/17 од 13.11.2017. године, ставио ван снаге решење тог суда Иив 811/17 од 12.09.2017. године, којим је усвојен предлог за извршење на основу веродостојних исправа, каматног листа – обрачуна камате и менице. Затим, да је тужилац поднеском од 03.10.2018. године истакао приговор месне ненадлежности, с обзиром на то да постоји споразум о надлежности суда у Београду у случају спора, па како је тужилац приговор месне ненадлежности изјавио пре припремног рочишта и у конкретној ситуацији не постоји искључива месна надлежност неког другог суда, то је на основу одредбе члана 65. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

Трећи основни суд у Београду, није прихватио месну надлежност, већ је уз допис П 1934/20 од 20.02.2020. године, списе предмета доставио Врховном касационом суду, ради одлучивања о сукобу месне надлежности између судова исте врсте. У образложењу је указао, да, како се Основни суд у Нишу поступајући по приговору тужиоца од 03.10.2018. године огласио месно ненадлежним решењем П 419/19 од 05.04.2019. године и списе предмета уступио Трећем основном суду у Београду, да нису били испуњени услови за оглашавање месно ненадлежним Основног суда у Нишу, с обзиром на то да се исти огласио месно ненадлежним по протеку рока од осам дана од дана пријема приговора, односно о изјављеном приговору одлучио у року вишеструко дужем од законом прописаног.

Врховни касациони суд је одлучујући о сукобу месне надлежности на основу одредбе члана 22. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 – УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20), а у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 - УС, 87/18 и 88/18 - УС), утврдио да је за поступање у овом предмету месно надлежан Основни суд у Нишу.

У иницијалном акту, предлогу за извршење на основу веродостојне исправе, примљеним 23.08.2017. године у Основном суду у Нишу, уређеним поднеском од 07.09.2017. године, предложено је доношење решења на основу веродостојних исправа, каматног листа – обрачуна камате, као и на основу менице серијског броја .. на име обезбеђења уговора о кредиту, да се тужени као извршни дужници обавезу да солидарнио плате тужиоцу као извршном повериоцу износ од 42.745,46 CHF (на име главног дуга износ од 28.269,71 динар и обрачунате законске затезне камате износ од 14.487,75 CHF до 18.07.2017. године), са законском затезном каматом на главни дуг од 19.07.2017. године и износ од 125.109,96 динара (на име главног дуга износ од 65.278,01 динар и обрачунате законске затезне камате износ од 59.831,95 динара до 17.07.2017. године), са законском затезном каматом на главни дуг од 18.07.2017. године, као и трошкове извршења колико буду износили и да уколико извршни дужници не измире дуг, одреди и спроведе предложено извршење (све ближе одређено у предлогу). Између осталог је предложено и да, уколико извршни дужник против решења поднесе приговор и евентуално стави решење о извршењу ван снаге, да се предлог има сматрати тужбом и списи предмета уступе надлежном суду у Београду, односно Трећем основном суду у Београду на даље поступање и спровођење парничног поступка, у складу са чланом 18. Уговора о кредиту, а у вези одредбе члана 62. став 4. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Уз предлог је приложено решење Општинског суда у Нишу О 2375/09 од 24.09.2009. године, којим је за наследника сада пок. ГГ оглашен АА из ..., Уговор о кредиту од 23.05.2006. године закључен између тужиоца и ГГ, којим је предвиђено да су уговорне стране сагласне да ће све евентуалне спорове проистекле из овог уговорног односа настојати да реше споразумно, а уколико дође до судског спора уговорне стране одређују надлежност суда у Београду (члан 18. уговора), Уговор о издавању и коришћењу „Visa“ револвинг кредитне картице од 15.05.2006. године, закључен између тужиоца и ГГ, којим је предвиђено да су уговорне стране сагласне да ће све евентуалне спорове проистекле из овог уговорног односа настојати да реше споразумно, а уколико дође до судског спора уговорне стране одређују надлежност суда у Београду (члан 13. уговора). Уз предлог је приложена и фотокопија сопствене менице на износ од 42.745,46 CHF у динарској противвредности, на којој је као трасант означен АА, трасант ББ и на полеђини фотокопије исте ББ и ВВ (сви из ...).

Основни суд у Нишу, решењем о извршењу Иив 811/17 од 12.09.2017. године усвојио је предложено извршење и одредио трошкове извршења у износу од 71.733,00 динара.

Тужени као извршни дужник АА је 25.09.2017. године, изјавио приговор, док су тужени као извршни дужници ББ и ВВ приговор изјавили 26.09.2017. године.

Основни суд у Нишу, решењем ИПВ (ИВ) 220/17 од 13.11.2017. године усвојио је приговоре извршних дужника, ставио ван снаге решење о извршењу Основног суда у Нишу ИИВ 811/17 од 12.09.2017. године, у делу којим су одређени предмет и средства извршења, укинуо спроведене радње, одлучио да ће се поступак наставити као поводом приговора против платног налога и да се списи предмета доставе парничном одељењу тог суда на даљи поступак. Основни суд у Нишу, закључком Иив 811/17 од 14.11.2017. године, укинуо је клаузулу правноснажности решења о извршењу Основног суда у Нишу Иив 811/17 од 12.09.2017. године.

Тужилац је у поднеску од 03.10.2018. године поново указао на постојање споразума о месној надлежности суда у случају спора и предложио да суд донесе решење којим ће се огласити месно ненадлежним и уступити списе предмета Трећем основном суду у Београду.

Основни суд у Нишу, решењем П 6075/18 од 05.10.2018. године, исправљеног решењем тог суда П 6075/18 од 11.10.2018. године, огласио се стварно и месно ненадлежним за поступање у овом предмету и одлучио да списе предмета уступи Трећем основном суду у Београду, као стварно и месно надлежном суду.

Виши суд у Нишу, решењем Гж 44/19 од 15.01.2019. године укинуо је решење Основног суда у Нишу П 6075/18 од 05.10.2018. године, исправљеног решењем П 6075/18 од 11.10.2018. године и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак.

Основни суд у Нишу, напред наведеним решењем П 419/19 од 05.04.2019. године, огласио се месно ненадлежним за поступање у овом предмету и одлучио да списе предмета уступи Трећем основном суду у Београду, као месно надлежном суду.

Виши суд у Нишу, решењем Гж 2543/19 од 05.09.2019. године, одбио је као неосновану жалбу туженог АА, потврдио решење Основног суда у Нишу П 419/19 од 05.04.2019. године и одбио захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Одредбом члана 462. став 1. ЗПП је прописано, да, суд може по службеној дужности да се огласи месно ненадлежним најкасније до издавања платног налога. Одредбом става 2. овог члана, да, тужени може да истакне приговор месне ненадлежности само у приговору против платног налога.

Одредбом члана 463. став 1. ЗПП је прописано да, ако се суд после издавања платног налога огласи стварно ненадлежним, укинуће платни налог и по правноснажности решења о ненадлежности уступиће предмет надлежном суду. Одредбом става 2. овог члана, да, ако суд после издавања платног налога утврди да је месно ненадлежан, неће укинути платни налог, него ће по правноснажности решења којим се огласио ненадлежним да уступи предмет надлежном суду.

Одредбом члана 62. став 4. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ бр. 106/15, 106/16 – аутентично тумачење и 113/17 – аутентично тумачење, без измена Закона о извршењу и обезбеђењу – „Службени гласник РС“ бр. 54/19 од 26.07.2019. године, које се примењују од 01.01.2020. године, с обзиром на то да је предлог за извршење примљен од стране Основног суда у Нишу 23.08.2017.

године), је прописано да, ако су странке закључиле споразум о месној надлежности, извршни поверилац може тражити у предлогу за извршење да се, ако поступак буде настављен као по приговору против платног налога, настави пред судом који је надлежан по споразуму о месној надлежности. Извршни поверилац дужан је да уз предлог приложи споразум о месној надлежности. Одредбом члана 93. став 2. Закона о извршењу и обезбеђењу је прописано да, ако усвоји приговор, веће ставља ван снаге део решења којим су одређени средство и предмет извршења и укида спроведене радње. После правноснажности решења о усвајању приговора поступак се даље наставља као по приговору против платног налога, а ако суд за то није стварно или месно надлежан, списи предмета одмах се достављају надлежном суду.

Одредбом члана 59. ЗПП је прописано, да, за суђење у споровима имаоца менице или чека против потписника, поред суда опште надлежности, надлежан је и суд места плаћања.

Одредбом члана 111. Закона о меници („Службени лист ФНРЈ“ број 104/46, „Службени лист СФРЈ“ бр. 16/65, 54/70, 57/89 и „Службени лист СРЈ“ бр. 46/96) је прописано да, за спорове који се покрећу на основу тужбе имаоца менице против њених потписника надлежан је и суд на чијем се подручју налази место плаћања.

Споразуми о месној надлежности из одредбе члана 18. Уговора о кредиту и одредбе члана 13. Уговора о издавању и коришћењу „Visa“ револвинг кредитне картице нису одређени у погледу ког суда, с обзиром на то да су одредбама члана 3. став 1. тачка 4, 5. и 6. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“ бр. 101/13) за територију градских општина у Београду основана три суда (Први, Други и Трећи основни суд у Београду). Дакле, постоји споразум само у погледу месне надлежности суда у Београду, али не и ког суда у Београду, због чега је такав споразум непотпун и не производи правно дејство.

Стога је за даље поступање у овом предмету месно надлежан Основни суд у Нишу, на основу одредби члана 39. и 59. ЗПП и члана 111. Закона о меници, као суд опште месно надлежан за тужене, с обзиром на то да је према наведеном на његовом подручју пребивалиште тужених.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 22. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**